

ЗВІТ

про результати перевірки
стану забезпечення органами
місцевого самоврядування

Закарпатської області
інформаційних прав
у 2025 році за окремими
напрямами

Крючков А.М., Юрченко О.В.

Звіт про результати перевірки стану забезпечення органами місцевого самоврядування Закарпатської області інформаційних прав у 2025 році за окремими напрямками. – Київ, 2026. – 20 с.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам та упорядникам цього видання і не обов'язково відображають погляди Міністерства закордонних справ Данії, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй чи інших агенцій ООН.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	5
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1. Стан оприлюднення графіку прийому громадян	6
2. Можливість подати електронну петицію на офіційному вебсайті	8
3. Стан оприлюднення порядку складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності	10
4. Стан оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних	11
5. Стан оприлюднення інформації про використання публічних коштів	13
ВИСНОВКИ	15
РЕКОМЕНДАЦІЇ	16

ПЕРЕДМОВА

Сучасний розвиток інструментів громадської участі відкриває для громадян можливість бути не просто спостерігачами, а активними учасниками місцевого самоврядування. У цьому контексті все більшого значення набуває належне оприлюднення публічної інформації органами місцевого самоврядування. Тільки володіючи повною та достовірною інформацією про роботу виконавчих комітетів та рад, громадянин може свідомо впливати на розвиток своєї громади, забезпечуючи її сталий рух вперед.

Водночас, поруч із відкритістю органів місцевого самоврядування інформаційні права громадян доповнюються й іншими дієвими інструментами впливу: від подання електронних петицій, що здатні винести гострі суспільні питання на порядок денний, до прямого діалогу під час особистих прийомів посадовців. Тільки поєднуючи вільний доступ до інформації із рішучістю подати свій голос, формальне врядування перетворюється на реальний механізм відповідальної та сильної громади.

Цей моніторинг охопив лише частину з-поміж найважливіших обов'язків щодо забезпечення та дотримання інформаційних прав з огляду на особливості та умови функціонування органів місцевого самоврядування Закарпатської області, а також за результатами аналізу звернень громадян до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Узагальнення інформації та підготовка ключових висновків та рекомендацій цього звіту підготовлено за підтримки проекту "Інформаційні права в дії: зміцнення спроможностей України щодо гарантування інформаційних прав у кризовий період" за підтримки проекту «Права людини для України, фаза II», який виконується Програмою розвитку ООН в Україні та фінансується Міністерством закордонних справ Данії до 2026 року.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Період: квітень - жовтень 2025 року.

Об'єкти: 64 органи місцевого самоврядування Закарпатської області, а саме:

- сільські ради (34 об'єкти);
- селищні ради (19 об'єктів);
- міські ради (11 об'єктів);

Суб'єкти:

- представник Уповноваженого у Закарпатській області;
- головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Предмет: стан оприлюднення органами місцевого самоврядування на офіційних вебсайтах графіку прийому громадян, порядку складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності, можливість подати електронну петицію на офіційному вебсайті, оприлюднення наборів даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних та інформації про використання публічних коштів на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів.

Методи: перевірка здійснювались дистанційно, шляхом моніторингу змісту офіційних вебсайтів та кабінетів на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних і Єдиному веб-порталі використання публічних коштів.

Усі отримані відомості узагальнювались по вказаним критеріям, що дозволило комплексно відобразити рівень оприлюднення інформації за обраними напрямками.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Стан оприлюднення графіку прийому громадян

Стаття 22 Закону України “Про звернення громадян”

Керівники та інші посадові особи органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян зобов'язані проводити особистий прийом громадян.

Прийом проводиться регулярно у встановлені дні та години, у зручний для громадян час, за місцем їх роботи і проживання. Графіки прийому доводяться до відома громадян.

Пункт 11 частини першої статті 15 Закону України “Про доступ до публічної інформації” Розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати інформацію про діяльність суб'єктів владних повноважень, а саме про: розклад роботи та графік прийому громадян.

Особистий прийом громадян є одним з інструментів громадської участі, який забезпечує пряму комунікацію між громадою та органом місцевого самоврядування, дозволяючи оперативно вирішувати нагальні проблеми жителів громади. Можливість скористатися цим інструментом безпосередньо залежить від доступності інформації про порядок його реалізації.

Так, здійснені перевірки засвідчили (див. рис. 1), що майже половина органів місцевого самоврядування (47,6 %) виконують обов'язок щодо оприлюднення графіків особистого прийому громадян, натомість 41,3 % цього обов'язку не виконують. Ще 11,1 % об'єктів моніторингу інформації допускають помилки при публікації цієї інформації, зокрема:

- оприлюднені контактні дані для здійснення запису на особистий прийом неактивні;
- не зазначено посадових осіб, які здійснюють особистий прийом громадян;
- не зазначено дні здійснення особистого прийому та часу в сукупності;
- інформація не виокремлена у відповідний розділ та є складною для пошуку.

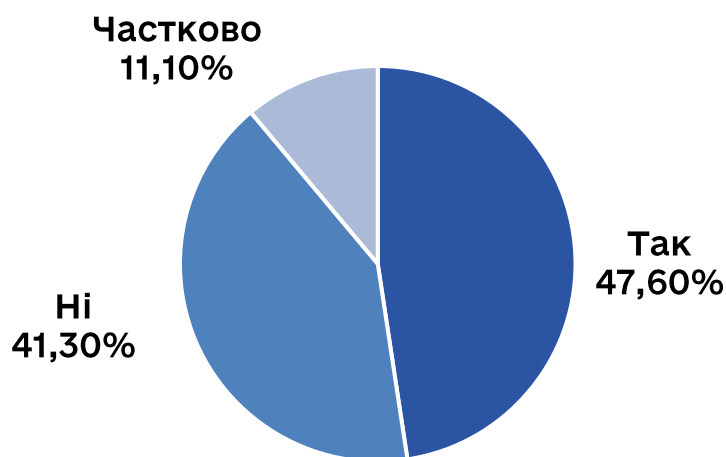

Рисунок 1 - Оприлюднення графіку особистого прийому громадян органами місцевого самоврядування Закарпатської області

З метою усунення виявлених порушень та недоліків органам місцевого самоврядування Закарпатської області рекомендується:

- провести перевірку контактних номерів телефонів та електронних адрес для запису на особистий прийом, забезпечивши їх стабільне функціонування в робочий час;
- забезпечити розміщення графіків особистого прийому громадян в окремому, легкодоступному розділі вебсайту;
- оприлюднювати графіки особистого прийому громадян із зазначенням ПІБ та посад осіб, які здійснюють особистий прийом, конкретні дні й години тощо;
- у разі обмеження фізичного доступу до приміщень, обов'язково вказувати альтернативні способи проведення особистого прийому у онлайн форматі та забезпечити технічну можливість для такого формату взаємодії.

Триваючий режим воєнного стану зумовлює обставини, за яких ряд категорій осіб, як-от діючі військовослужбовці, особи з інвалідністю тощо, які не завжди мають можливість бути присутніми у приміщенні під час особистого прийому. В таких випадках принагідно рекомендується забезпечення права на особистий прийом у режимі відеоконференції.

2. Можливість подати електронну петицію на офіційному вебсайті

Стаття 23¹ Закону України “Про звернення громадян”

Громадяни можуть звернутися до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування з електронними петиціями через офіційний веб-сайт органу, якому вона адресована, або веб-сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції.

Перевірки цього напрямку здійснювались шляхом встановлення реальності можливості чи її відсутності на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування подати електронну петицію.

В результаті дослідження було встановлено системну перешкоду для використання інструменту електронних петицій у громадах, а саме відсутність інтеграції вебсайтів із системою ID.gov.ua, що унеможлиблює верифікацію користувача та нівелює сам інструмент.

Реєстрація в системі електронних петицій

Зареєструватись можна буде лише після того, як громада підключить на сайт систему електронної ідентифікації. Наразі очікуємо підключення до ID.gov.ua. Вибачте за тимчасові незручності

Вже зареєстровані? [Увійти](#)

Рисунок 2 - Скриншот із офіційного вебсайту органу місцевого самоврядування Закарпатської області)

Оскільки закон вимагає ідентифікації особи для подання або підписання електронної петиції, відсутність цього функціоналу унеможлиблює створити електронну петицію. Тобто, громадянин бачить інструмент, але не може ним скористатися.

Вирішенням проблеми може стати перехід громад на Єдину платформу електронної демократії (e-dem.ua), яка має вже вбудовану інтеграцію з державними сервісами ідентифікації. Таке рішення дозволить органам місцевого самоврядування швидко та без зайвих витрат забезпечити

громадянам реальну можливість впливати на життя громади в цифровому форматі.

За результатами перевірок (див. рис. 3) встановлено, що лише 15,6 % забезпечують на своїх офіційних вебсайтах можливість подати електронну петицію, що свідчить про необхідність системної роботи у регіоні, спрямованої на усунення виявлених недоліків.

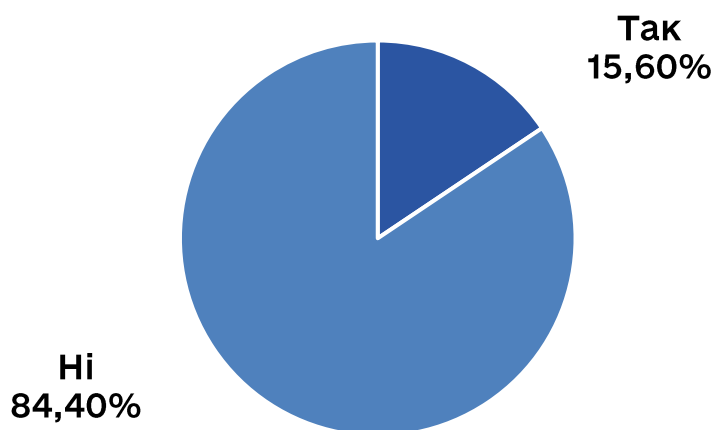

Рисунок 3 – Стан впровадження інструменту електронних петицій органами місцевого самоврядування Закарпатської області

Фактична відсутність працюючого механізму електронних петицій у переважній більшості громад не лише обмежує конституційні права громадян на звернення, а й позбавляє органи місцевого самоврядування важливого джерела інформації про реальні потреби та проблеми громади.

З метою усунення виявлених порушень та недоліків органам місцевого самоврядування Закарпатської області рекомендується:

- налагодити взаємодію офіційних вебсайтів із національною системою електронної ідентифікації;
- у разі проведення технічних робіт на вебсайті, забезпечити альтернативну можливість створювати електронні петиції;
- за необхідності забезпечити перехід на Єдину платформу електронної демократії (e-dem.ua), що дозволить автоматично вирішити проблему ідентифікації користувачів через ID.gov.ua.

3. Стан оприлюднення порядку складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності

Пункт 4 частина перша стаття 15 Закону України “Про доступ до публічної інформації”

Розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності.

Результати перевірки (див. рис. 4) засвідчили, що лише 10,9 % розпорядників належним чином оприлюднює інформацію про порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності.

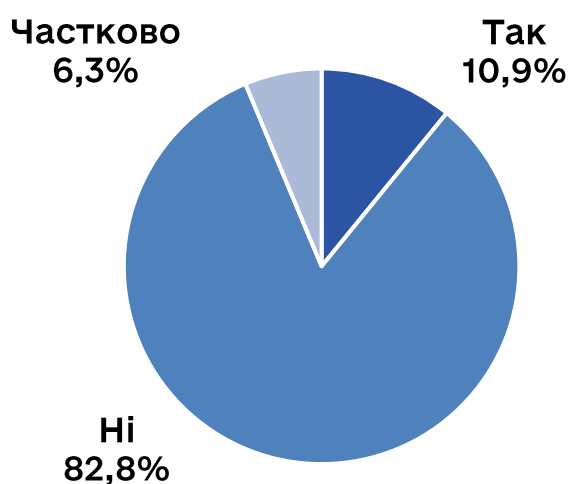

Рисунок 4 – Порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності

При цьому, 6,3 % розпорядників частково оприлюднюють певну інформацію, однак не в сукупності, а 82,8 % розпорядників не виконують таку вимогу Закону.

Ситуація, що склалася, свідчить про системне ігнорування розпорядниками інформації вимог Закону, що в умовах воєнного стану є неприпустимим. Відсутність належного інформування створює штучні бар'єри: запитувачі змушені витратити час на пошук контактів, що в результаті призводить до перевантаження телефонних ліній або надсилання запитів на неактуальні адреси розпорядника інформації.

Такий рівень оприлюднення інформації по цьому напрямку вказує на необхідність проведення просвітницької роботи серед відповідальних осіб розпорядників інформації та виправлення ситуації шляхом належного оприлюднення на офіційних вебсайтах відповідної інформації.

З метою усунення виявлених порушень та недоліків органам місцевого самоврядування Закарпатської області рекомендується:

- оприлюднювати та оновлювати на офіційних вебсайтах інформацію про порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень, дій чи бездіяльності;
- розробити та розмістити на офіційних вебсайтах відповідні форми запитів на інформацію, які мають містити стислу інструкцію щодо процедури подання запиту на інформацію, її отримання тощо.

4. Стан оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних

Стаття 10⁻¹ Закону України “Про доступ до публічної інформації”
Розпорядники інформації зобов’язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах.

Відповідно до вимог Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 на органи місцевого самоврядування покладено обов’язок оприлюднювати на широкий перелік наборів даних з розділів переліку “Усі розпорядники інформації (відповідно до компетенції)” та “Органи місцевого самоврядування”.

Результати перевірки (див. рис. 5) засвідчили, що лише 4 органи місцевого самоврядування із 64, що становить 6,3 %, належним чином оприлюднюють публічну інформацію у формі відкритих даних.

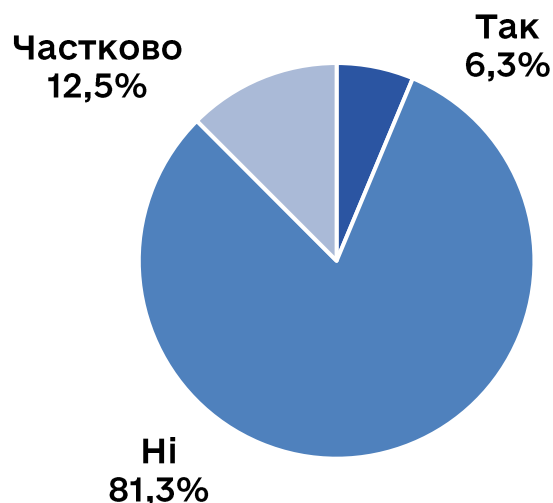

Рисунок 5 - Оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних органами місцевого самоврядування Закарпатської області

При цьому 12,5 % розпорядників інформації хоча й оприлюднюють набори даних, проте не в повному обсязі або тривалий час не оновлюють попередньо оприлюднені набори даних. Більшість розпорядників інформації (81,3 %) не завантажили на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних жодного набору даних або ж взагалі не зареєстровані на ньому та не мають своїх персональних електронних кабінетів.

Така ситуація може бути пов'язаною з відсутністю відповідної технічної та інституційної спроможності створювати та публікувати набори відкритих даних.

З огляду на вказане органам місцевого самоврядування з обмеженими інституційними можливостями доцільно акцентувати свою увагу на наборах даних високої цінності, що визначені у переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, та містять інформацію повторне використання якої становить значний ефект для розвитку суспільства, держави, економіки та захисту навколишнього природного середовища.

З метою усунення виявлених порушень та недоліків органам місцевого самоврядування Закарпатської області рекомендується:

- оприлюднювати на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних в повному обсязі набори даних, що визначені додатком до Положення про набори

даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835;

- в разі відсутності технічних можливостей, зосередитись на оприлюдненні наборів даних високої цінності;
- визначити відповідальних осіб за формування та оприлюднення наборів відкритих даних;
- ініціювати проведення відповідного навчання для працівників з метою підвищення кваліфікації у сфері відкритих даних.

5. Стан оприлюднення інформації про використання публічних коштів

Частина четверта статті 3 Закону України “Про відкритість використання публічних коштів”

Інформація на єдиному веб-порталі використання публічних коштів оприлюднюється у спосіб, що забезпечує вільний безоплатний доступ до неї, можливість анонімного перегляду, копіювання та роздрукування інформації.

Положеннями Закону України “Про відкритість використання публічних коштів” визначено обов’язки розпорядників та одержувачів публічних коштів, якими в тому числі є органи місцевого самоврядування, оприлюднювати та оновлювати інформацію про використання публічних коштів на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів (spending.gov.ua).

Результати перевірок (див. рис. 6) свідчать, що вимоги цього Закону щодо оприлюднення інформації виконують менше половини органів місцевого самоврядування області. Зокрема, лише 37,5% громад оприлюднюють необхідну інформацію в повному обсязі, тоді як 7,8% роблять це лише частково. При цьому 54,7% розпорядників припинила оприлюднення такої інформації, а один із органів місцевого самоврядування взагалі не зареєстрований на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів.

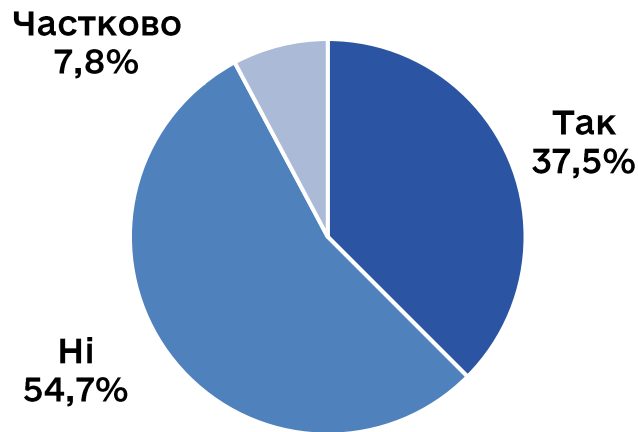

Рисунок 6 - Оприлюднення інформації про використання публічних коштів органами місцевого самоврядування Закарпатської області

З метою усунення виявлених порушень та недоліків **органам місцевого самоврядування Закарпатської області рекомендується** оприлюднити актуальну, точну та повну інформацію на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів відповідно до вимог Закону України “Про відкритість використання публічних коштів”.

ВИСНОВКИ

Результати перевірки свідчать про недостатній рівень оприлюднення органами місцевого самоврядування Закарпатської області категорій публічної інформації згідно визначених критеріїв моніторингу.

Понад 80 % розпорядників ігнорують вимоги щодо оприлюднення наборів відкритих даних, а більше 50 % припинили звітування про використання публічних коштів на Єдиному державному веб-порталі публічних коштів.

Також ускладненою є можливість реалізувати право на електронну петицію в більшості об'єктів моніторингу через недоліки інтеграції з системами ідентифікації. Відсутність належної верифікації користувачів через національні сервіси електронної ідентифікації та використання застарілих каналів комунікації роблять сучасні інструменти громадської участі недоступними для громадян, що звужує простір для комунікації громади та органу місцевого самоврядування, створюючи ілюзію відкритості.

Узагальнюючи результати перевірок, можна дійти висновку, що органам місцевого самоврядування слід провести відповідну роботу, спрямовану на усунення виявлених недоліків по висвітленим у звіті напрямкам.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- систематично оприлюднювати та оновлювати графіки прийому громадян на офіційних вебсайтах;
- забезпечити можливість для громадян долучитись до особистого прийому у режимі відеоконференції;
- забезпечити повноцінне функціонування механізму електронних петицій на офіційних вебсайтах;
- оприлюднити чіткий порядок подання запитів, додавши зразки форм та зазначивши алгоритм оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників інформації;
- забезпечити систематичне оприлюднення наборів даних на data.gov.ua, зосередившись на наборах даних високої цінності;
- відновити та забезпечити систематичне оприлюднення інформації про використання публічних коштів на spending.gov.ua.

Портал інформаційних брошур

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

